

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ 'ΤΗΓΑΣΟΥ'

Ο ΥΒΡΙΣΘΕΙΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΙΩ. ΣΤΑΜΑΤΕΛΟΣ

Ἡ κοινωνία μας εἶνε μικρὰ καὶ εὐτυχῶς πάντες γνωρίζομεθα. Τὴν προσωπικὴν ἀξίαν ἐκάστου καὶ τὴν οἰκογενειακὴν ὑπόληψιν ἔχει ἤδη δικάσει, ὥστε εἴτε ὑβρίζοντές τινα, εἴτε ἐπαινοῦντες αὐτὸν, οὐδόλως ἀλλοιοῦμεν τὴν ἀληθῆ θέσιν του.

Ὅσον ἀφορᾷ ὅμως τὸν κύριον Νικόλαον Σταματέλον τὸν βραβάρως ὑβρισθέντα ἐν τῇ «Ἐφημερίδι τοῦ λαοῦ», κρίνομεν καλὸν, ἐπειδὴ εἶνε νέος καὶ τώρα μόλις ἐγκαίνει τὸ ἐπιστημονικὸν στυδίον του, νὰ τῷ ἀφιερῶσωμεν τὰς ὀλίγας ταύτας γραμμάς, οὐχὶ ὅπως τὸν ὑπερασπισθῶμεν ὑβρισθέντα, ἀλλ' ὅπως ἐξ αὐτῶν καταδειχθῆ τὸ ποιοῦν τοῦ, ἀφοῦ ὁ ἀνώνυμος ὑβριστὴς καὶ συμπολίτης του προτίθεται νὰ τὸ κάμῃ γνωστὸν καὶ εἰς τὰς ἐφημερίδας τῆς πρωτεύουσας!!

Τὸ ποῖον ἐκάστου ἀνθρώπου βεβαίως κρίνεται ἐκ τῶν πράξεων του καὶ ἐκ τῶν ἔργων του. Εὐτυχῶς δὲ ὁ κύριος Σταματέλος, ἂν καὶ νέος ἔτι καὶ μὴπω εἰσελθὼν εἰς τὴν κοινωνικὴν τύρβην τῆς ἐργασίας, ἔχει παρέξει εἰς τὴν κοινωνίαν μας ἀρκετὰ δείγματα, ἱκανὰ νὰ τιμῶσι καὶ ἑαυτὸν καὶ τὴν πατρίδα του.

Ὁ Νικόλαος Σταματέλος κατὰ τὸν παρελθόντα Φεβρουάριον ἔκλεισε τὸ 27ον ἔτος τῆς ἡλικίας του, γνωρίζομεν δὲ πάντες ὅτι ἐπὶ ὀλόκληρον πενταετίαν ἐσπούδαζε ἐν Ἀθήναις τὰ Νομικὰ καὶ κατὰ τὴν πεποίτησιν τῆς ὑγιούς μερίδος τῆς κοινωνίας μας ἐπαξίως ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τὸν παρελθόντα Νοέμβριον, ἐξετασθεὶς τὴν τρίτην ἡμέραν ἀπὸ τῆς εἰς Ἀθήνας ἀφίξεώς του.

Ὡς πρῶτον δείγμα τῶν εὐγενῶν καὶ ἔθνικῶν αἰσθημάτων του ἀναγράφομεν τὴν πολυσήμαντον δωρεάν, ἣν ἔκαμε εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τῆς Βουλῆς τῶν ἀνεκδότων χειρογράφων, ἐκ τῆς συλλογῆς τοῦ μακαρίτου πατρὸς του, περὶ ἧς ὁ γνωστὸς Τιμολέων Φιλῆμων ταῦτα ἔγραψεν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 4014 φύλῳ τοῦ «Αἰῶνος» τοῦ 1882.

Ὁ Κύριος Νικόλαος Ιω. Σταματέλος ὁ εὐπαιδευτος υἱὸς τοῦ μακαρίτου Ἰωάννου Σταματέλου, τοῦ τόσο γνωστοῦ γενομένου τῷ φιλολογικῷ κόσμῳ δι' ἔργων καλλίστων, ἐδωρήσατο τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Βουλῆς 16 χειρογράφα ἐκ τῆς συλλογῆς τῶν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὧν τὰ πλεῖστα ἀνέκδοτα. Τὰ χειρογράφα ταῦτα εἰσὶ τῶν αἰῶνων ἰδ. μέχρι τῆς Βικτωρικώτερον περὶ τοῦ σπουδαίου τούτου δωρήματος τοῦ κυρίου Σταματέλου προσεχῶς. Σημειοῦμεν ἐπὶ τοῦ παρόντος, ὅτι τὸ τμήμα τῶν χειρογράφων τῆς βιβλιοθήκης ἤρξατο καθιστάμενον σπουδαῖον»

Εὐχαριστῶν δὲ δι' ἰδιαιτέρου ἐγγράφου του τῆς 17 Δεβρίου 1882 ὁ κύριος Φιλῆμων τὸν κ. Σταματέλον, τῷ ἐπιλέγει.

«— Μάτην δὲν ἐρήριξα τὰς ἐπὶ τῇ προόδῳ τῆς Βιβλιοθήκης ἐλπίδας μου ἐπὶ τὸ φιλόμουσον τῶν συμπολιτῶν μου, δι' ὃ ἐπιτελῶν τὴν δοθείσάν μοι παρὰ τῆς Βουλῆς ἐντολὴν σπεύδω νὰ ἐκφράσω πρὸς ὑμᾶς, ἐν ὄνοματι καὶ ἐκ μέρους αὐτῆς τὰς εὐχαριστίας τῆς ἐπὶ τῷ ὑμετέρῳ ἀρίστῳ δωρήματι—».

Ἐὰν ὁ κ. Σταματέλος δὲν ἐνεφορεῖτο ὑπὸ εὐγενῶν αἰσθημάτων ἠδύνατο ἐκποιῶν τὰ χειρογράφα ταῦτα νὰ ἀρπηνθῆ σπουδαίως.

Ὁ Κύριος Σταματέλος ἐραστὴς τῶν γραμμάτων διαπύρος ἐξῆλθεν εἰς τὴν δημοσιότητα διὰ κομψοῦ φυλλαδίου περιέχοντος τὰ —Στιχοῦργήματά του— περὶ ὧν ὁ τύπος τῆς πρωτεύουσας ἐξέφερε γνῶμας ἐνθαρρυντικὰς ὡς ὁ «Αἰῶν», ἡ «Ἐθνικὴ Φωνή», ἡ «Νέα Ἐφημερίς» καὶ ἡ «Ἑλληνικὴ Ἐπιθεώρησις» τοῦ καθηγητοῦ Φρασεσίλη, ὁ δὲ μετέφρασε μάλιστα καὶ εἰς τὴν Ἰταλικὴν τὸ πρὸς τὸν Ἀριστοτέλην Βλακωρίτην πρῶτον τοῦ Σταματέλου.

Ὁ Σταματέλος ἐπὶ τῇ ἐκδόσει τῶν Στιχοῦργή-

μάτων του ἐδέχθη πολλὰς συγχαρητηρίους ἐπιστολάς ὡς τοῦ γνωστοῦ Σαίτ' Ἰλαίρου, τοῦ Δημ. Βικέλα, τοῦ Π. Χιώτου, τοῦ Δε—Βιάζη, Μαρτζώκη, Τσακασιάνου, τοῦ ἐγγραμμάτου καὶ συμπατριώτου του κυρίου Ἀγγέλου Καλκάνη, τοῦ Λευγρανδίου καὶ ἄλλων.

Ἰδίως δὲ ὁ κύριος Ἀγγελος Καλκάνης ἔγραψεν αὐτῷ τὰς:

«Σὰς εὐχόμεαι ἀπὸ καρδίας καὶ νέα ἄλλα προῖοντα τῆς Μούσης σου, ἅτινα θα κοσμήσωσι τὸν Παρνασσόνμας. Εὐαρεστήτην μεγάλως ἀναγνώθων ἐκεῖνο τὸ ὅποιον καταλλήλως ἀπήγγειλας ἐνώπιον τοῦ Συλλόγου καὶ δικαίως ἔλαβας τὴν πλήρη εὐαρέσκειαν τοῦ ἐντίμου ἀκροατήριου. Βίς ἄλλην λυρικὴν συλλογὴν σου μὴ λεισμονήσῃς νὰ παραθέσῃς τὸ ποιημά σου πρὸς τὸν μακαρίτην Κουμουνοῦδρον, τὸ ὅποιον κατὰ πολλὰ μὲ εὐχρέστῃσι. Σοῦ πέμπω τὸ ἔργον μου, φέρον τίτλον ὁ Προδότης, γράψε μου τὰς κρίσεις σου περὶ αὐτοῦ, διετρέξετω διὰ τὸ ὀρθογραφικόν.—»

Ενθαρρυνθεὶς ὁ Σταματέλος ἀπὸ τὸ πρῶτον τοῦτο βῆμα δὲν ἐπαύσατο δημοσιεύων ἔκτοτε ποιήματά του εἰς τὰ διάφορα περιοδικὰ Ἀθηνῶν καὶ Ζακύνθου, ἅτινα ὡς δύναται τις νὰ ἴδῃ κατέχουσιν ἀξιόλογον θέσιν.

Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ἔργον ὅπερ κατέστησε γνωστότερον τὸν νεαρὸν συμπολίτην μας εἰς τὸν ἐκλεκτὸν κόσμον εἶναι τὸ διήγημά του ὁ ΜΠΑΡΜΠΑ ΘΩΜΑΣ τὸ ἀξιώθεν τοῦ πρώτου ἐπαίνου ἐν τῷ Βῳ διαγωνισμῷ τῆς «Ἐστίας». Τὸ ἔργον τοῦτο ἐτίμησε τὸν Σταματέλον. Ἐν τῇ ἐκθεσὶ τῆς ἀγωνοδίκου ἐπιτροπῆς ἔγραψαν οἱ κριταὶ Σκυλίτης, Σακελαρόπουλος καὶ Προβελέγγιος. «Ὁ συγγραφεὺς τοῦ Μπαρμπα Θωμᾶ εἶνε ἱκανῶς ἐγκρατὴς τῆς γλώσσης. Τὸ θέμα εἶνε εὐστοχον, πλήρως ἐνδιαφέροντος καὶ συγκινητικὸν καὶ πανταχοῦ σχεδὸν εἶναι ἐπιχειρημένη εἰδωλικὴ χάρις, οἱ δὲ χαρακτῆρες προπάντων ὁ τοῦ Μπαρμπα Θωμᾶ διαγράφονται εὐκρινῶς.» Διὰ τοῦτο εἰς τῶν κριτῶν ἰδιαιτέραν σοργὴν αἰσθανόμενος πρὸς τὸν Μπαρμπα Θωμᾶν ἐπεθύμει νὰ ἀπονεμηθῆ εἰς αὐτὸν τὸ βραβεῖον.

Ὁ δὲ ἐκδότης τῆς «Ἐστίας» θέλων νὰ κοσμήσῃ τὰς στήλας τοῦ περιοδικοῦ του διὰ τοῦ ἔργου τοῦ κυρ. Σταματέλου ἔγραψε πρὸς αὐτόν.

«Ἀσμένως φέρω εἰς γνῶσιν ὑμῶν ὅτι ἐν τῷ ἄρτι κριθέντι Β. διαγωνισμῷ τῆς Ἐστίας πρὸς συγγραφήν πρωτοτύπου Ἑλληνικοῦ διηγήματος, τὸ ἀμέτερον διήγημα ὑπὸ τὸν τίτλον ὁ Μπαρμπα Θωμᾶς ἠξιώθη τοῦ πρώτου ἐπαίνου, μηδενὸς ἐκ τῶν εὐποβληθέντων (ἐτέρων 17) κριθέντος ἀξίου βραβεύσεως. Τὸ διήγημα ὑμῶν θέλει δημοσιευθῆ ἐν «προσεχῇ φύλλῳ τῆς Ἐστίας. Ὅθεν σὰς παρακαλῶ ἀνὰ μοι γνωστοποιήσῃτε εἰς τίνα νὰ καταβάλω τὸ ἀντίτιμον πρὸς φράγκα 8 ἐκάστην σελίδα.»

Ὁ δὲ πολὺς Δημ. Βικέλας, οὗ ἡ φιλία ἰδιαζόντως τιμᾷ τὸν κυρ. Σταματέλον, ἔγραψε πρὸς αὐτόν. «Τὸ βραβευθὲν διήγημά σου μοῦ ἤρесе καὶ αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ καὶ διὰ τὴν πεποίτησιν τὴν ὅποιαν παρέχει διὰ τὸ φιλολογικὸν μέλλον σας. Χαίρω δὲ μανθάνων ὅτι μᾶς ἐτοιμάζετε ἤδη δεῦτερον. Ὡς πρὸς τὴν γλώσσαν δὲν ἤξυρῶ καὶ ἐγὼ τί νὰ σὰς εἶπω. Ἐκαστος πρέπει μόνος νὰ σχηματίσῃ τὸ ἔργα αὐτοῦ. Εἶμαι βέβαιος ὅτι τὸ ἰδικόν σας θὰ γίνῃ ἀξιόλογον, διότι ἔχετε ὅλα τὰ πρὸς τοῦτο προσόντα.»

Ὁ δὲ καθηγητὴς τοῦ Βερολίνου Αὐγουστο Βολτὴ εἰς τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδιδόμενον Ταμειὸν ἐγκυκλοπαιδείας ἔγραψεν ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1884 ἡ Ἑλληνικὴ φιλολογία ἐπλουτίσθη διὰ πρωτοτύπου διηγήματος τοῦ Λευκαδίου Σταματέλου ὁ «Μπαρμπα Θωμᾶ»

Μετὰ τὸ ἔργον τοῦτο ὁ Σταματέλος ἐδημοσίευσεν εἰς διάφορα περιοδικὰ—Ἑβδομάδα—Ποικίλην Στοάν—Κυψέλην—Ἀθηνα—Ἐσπερον—Ἀττικὸν Ἡμερολόγιον—Ἐκλεκτὰ Μυθιστορήματα—Ἀττικὸν Μορσειὸν ἐν βλῶ 34 φιλολογικὰ ἔργα, ἅτινα προσεχῶς θέλει ἐκδώσει ὁ ἐν Ἀθήναις τυπογράφος κυρ. Χιώτης ἐν ἰδίῳ τομιδίῳ.—Ἐκ τούτων ἀπαριθμοῦμεν τὰ ἐξῆς διηγήματα—Τὴν Γειτόνισάν μου—Μία νύχτα εἰς τὸ χωριὸν—Ἡ Βλάχα—Ἡ μεγάλη ἑβδομάς καὶ τὸ Πάσχα ἐν Λευκάδι.—ὈΜικρὸς τεχνίτης—Τὸ Πρῶτον μου Δόντι—Μία εὐτυχὴς συνάντησις—καὶ ἄλλα, ἐν αἷς καὶ τὸ προσεχῶς ἐκδοθὲν ἐν τοῖς Ἐκλεκτοῖς Μυθιστορήμασι.—Ἡ Ἀράπισσα».

Ὁ ἱστοριογράφος τῆς Ἑπτανήσου Παναγ. Χιώτης ἔγραψεν κατόπιν τῆς ἐργασίας εἰς τὸν υἱὸν τοῦ παλαιοῦ φίλου του Ἰωάννου Σταματέλου τὰ ἐξῆς.

Τέκνον μου ἀγαπητὸν Νικόλαε Σταματέλε.

Σὲ καμαρόνι ἀναγινώσκων διατριβάς, ποιήσεις, μυθιστορήματα ἐν «Κυψέλη, Στοᾶ, Ἡμερολόγιῳ» καὶ ἄλλαχού. Πνεῦμα ζωηρὸν, ὀξύνοια ἐμβριθῆς, εὐφυῆ δημιουργοῦ, φαντασία εὐπλαστος καλλωπίστουσι τὰ πονήματά σου περὶ καὶ ἔμμετρα. Ἀφελῆς καὶ περιγραφικὴ διατύπωσις τοῦ λόγου ἐκφράζει τὰ ἀθῶα καὶ τρυφερὰ αἰσθήματα τῆς καρδίας σου. Χαίρω ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ μακαρίτου ἀδελφοῦ μου Ἰωάννου Σταματέλου εὐαρεσέει Θεῷ καὶ ἀνθρώποις προσαρμόζων τὰ τῆς διανοίας καὶ καρδίας προτερήματα μὲ ἐντιμον καὶ χρυσοῦσθον διαγωγὴν, δι' ἧς ἀξιοῦσαι οὐρανόθεν τῆς εὐλογίας τοῦ πατρὸς σου καὶ τὸν ἐπαινον παντῶν φιλογραμμάτου καὶ χρυσοῦ συμπολίτου. Ἐξακολούθει τὸ στάδιόν σου. Ὁ Στέφανος τῆς ἀρετῆς θὰ εὐωδιάσῃ τὰ ἔργα σου. Καὶ ταῦτα ὡς πρὸς τὸ μέχρι τοῦδε φιλολογικὸν στάδιον τοῦ Σταματέλου. Ὡς πρὸς δὲ τὴν εἰσοδόν του εἰς τὴν πολιτικὴν δημοσιογραφίαν γνωρίζομεν ὅτι κατ' ἀρχὰς ἦτο ὁ ἐνταῦθα ἀνταποκριτὴς τοῦ «Αἰῶνος», ἀπὸ δὲ τοῦ ἔτους 1885 κατὰ παράκλησιν τοῦ κ. Γαβριηλίδου ἀνέλαβε τὴν ἀνταπόκρισιν τῆς «Ἀκροπόλεως», ὁ κυρ. Γαβριηλίδης ἔγραψεν αὐτῷ τὰς:

«Σήμερον ἔλαβον τὴν ἀλληλογραφίαν σου τῶσιν κομψὴν καὶ νόστιμον ποῦ ἐλυπήθην πολὺ, διότι δὲν ἦρα καιρὸν καὶ τόπον νὰ τὴν δημοσιεύσω. Ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου μοὶ ἐπέβαλλε τὸ καθήκον νὰ σὰς εὐχαριστήσω καὶ νὰ σὰς συγχαρῶ διὰ τῆς παρουσίας μου καὶ σὰς παρακαλέσω δὲ ὡσάκις συμβαίη τι ἄξιον ἐν τῇ νήσῳ σας, νὰ μοὶ τὸ διαβιβάξῃς μὲ τὴν κομψὴν πέναν σας.»

«Παρακαλῶ δὲ ὡς μικρὰν ἀνάμνησιν νὰ δέχεσθε τὴν «Ἀκρόπολιν».

Ταῦτα ἐκρίναμεν καλὸν νὰ δημοσιεύσωμεν διὰ τὸ ποιοῦν τοῦ κ. Σταματέλου, κατὰ πληροφορίας αἰτηθείσας παρ' ἡμῶν καὶ ἃς εὐγενῶς μᾶς παρέσχεν, ὅπως μάθωσιν οἱ ἀγνοοῦντες ὅτι ὁ βαναύσως ὑπὸ συμπατριώτου του ὑβρισθεὶς Νικ. Σταματέλος δὲν εἶναι ἐκ τῶν τυχαίων ἐκείνων, οὓς δύναται τις νὰ ὑβρίξῃ ἄνευ βλάβης αὐτοῦ τοῦ ὑβρίζοντος.

Ὡς Δικηγόρον τὸν Σταματέλον θὰ τὸν γνωρίσωμεν λίαν προσεχῶς. Πεισθίσαμεν δὲ ὅτι τὴν αὐτὴν θέλει ἐπιδείξει ἱκανότητα καὶ χαρακτῆρα καὶ περὶ τὴν ἐνάσκησιν τῆς ἐπιστήμης του.

Περὶ δὲ τοῦ ποιοῦ τοῦ ὑβριστοῦ οἷος δήποτε καὶ ἂν ἦναι, δὲν ἀξίζει τὸν κόπον εὐτε λόγος νὰ γείνη, ἀφοῦ κάλλιστα χαρακτῆριζεται ἐκ τῶν ἑπισημάτων του.

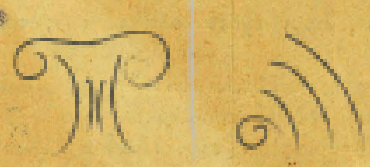
ΠΡΟΣΕΧΩΣ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥ

Handwritten notes in Greek script, including the word 'Μουσείο' (Museum) and other illegible text.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΕΟΦΟΡΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ
Α1.25.Φ1.0085

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΕΟΦΟΡΟΥ